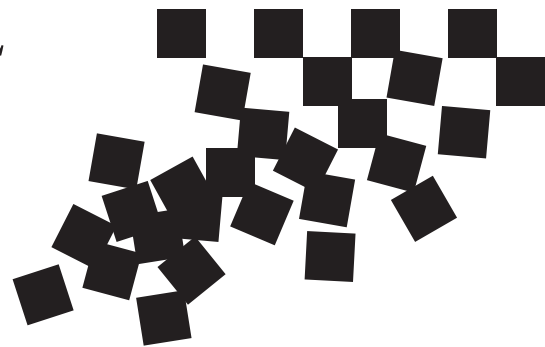

PRESSMATERIAL

Lehdistömateriaali

BENNY ANDERSSON TIM RICE BJÖRN ULVAEUS

CHESS

PÅ SVENSKA

PREMIÄR 8.9.2018 ENSI-ILTA

Bearbetning/ Näyttömösovitus – Lars Rudolfsson
Svensk text / Käsikirjoitus ruotsiksi – Lars Rudolfsson, Jan Mark, Björn Ulvaeus
Arrangemang / Musiikin sovitus – Benny Andersson, Anders Eljas
Orkestrering / Orkestrointi – Anders Eljas

Regi / Ohjaus – Maria Sid

Scenografi / Lavastus – Erik Salvesen
Dräktdesign / Pukusuunnittelu – Teemu Muurimäki
Koreografi / Koreografia – Carl Knif
Kapellmästare / Kapellimestari – Kristian Nyman
Ljusdesign / Valosuunnittelu – Tom Kumlin
Videodesign / Videosuunnittelu – Joonas Tikkanen
Ljuddesign / Äänisuunnittelu – Andreas Lönnquist

VÄRLDSPREMIÄR för CHESS på svenska i Anders Eljas nya orkestrering
På Svenska Teaterns stora scen 8 september 2018

Ensi-ilta Svenska Teaternin Suurella näyttämöllä 8. syyskuuta 2018.

Svenska Teatern producerar CHESS på svenska med licens från Charlotta Teaterproduktion KB via ACE Production Ab

I nuläget har Svenska Teatern sålt 35.000 biljetter - både hösten 2018 och våren 2019 är till försäljning
Tähän mennessä on 35.000 lippua myyty. Koko esityskausi 2018–2019 on nyt myynnissä.

www.chessthemusical.fi

UPPHOVSMÄNNEN

Benny Andersson

Benny Andersson föddes den 16:e december 1946 i Stockholm. 1952 började hans far ge

honom lektioner i dragspel. 1964-1968 var han medlem i Sveriges mest populära rockband under 60-talet - Hep Stars. Det var under denna tidsperiod han började komponera musik. Låtar som Sunny girl och Wedding blev stora hits för Hep Stars.

1972 och tio år framåt var ABBA:s tid. I början av 80-talet föddes musikalen Chess, ett samarbete mellan Benny Andersson, Björn Ulvaeus och Tim Rice. Benny har även en stark koppling till den svenska folkmusiken. 1987 började han samarbeta med Orsa spelmän och de spelade in ett antal album, som Klinga mina klockor (1989) och Fiolen min (2001). Detta samarbete ledde fram till bildandet av BAO, Benny Anderssons Orkester.

1990-1995 komponerade Benny musiken till musikalen Kristina från Duvemåla som hade premiär i oktober 1995. Benny kan titulera sig professor och är invald i Kungliga musikaliska akademien sedan 2007. Han är hedersdoktor på Stockholms universitet sedan 2008 och på Luleås tekniska högskola sedan 2012.

Björn Ulvaeus

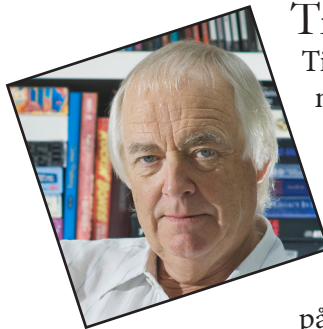
Björn Ulvaeus föddes i Göteborg den 25:e april 1945. I början av 60-talet var han medlem i en sånggrupp kallad West Bay Singers. 1963 deltog han i en talangtävling arrangerad av Sveriges radio, och blev då upptäckt av Stikkan Anderson

och Bengt Bernhag från det då nystartade skivbolaget Polar Music. Man ville ge ut Björns band, men det krävdes ett nytt namn och de blev "The Hootenanny Singers". Snabbt blev de en av Sveriges mest populära grupper under 60-talet. 1966 möttes Björn och Benny för första gången. Benny Andersson var då medlem i Sveriges främsta popgrupp, Hep Stars. De kom bra överens och skrev sin första låt tillsammans, Isn't it easy to say. Under

60-talet skrev Björn ett par solosinglar, men allt mer började han fokusera på samarbetet med Benny Andersson. 1970 började de släppa skivor som de spelat in med sina flickvänner Agnetha Fältskog och Anni-Frid Lyngstad. Tio år framåt var han sedan helt uppe i arbetet med ABBA.

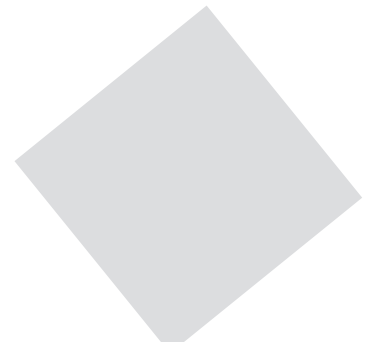
1983 började Björn och Benny skriva musikalen Chess tillsammans med Tim Rice. Ett konceptalbum släpptes 1984 och i maj 1986 hade musikalen premiär på West End. 1990 bestämde sig Björn och Benny för att de skulle skriva en ny musikal. Denna gång ville de skriva enbart på svenska, och boken Utvandrarerna av Vilhelm Moberg fick ligga till grund för musikalen. Kristina från Duvemåla hade premiär i oktober 1995 och spelades sedan i tre och ett halvt år på olika teatrar i Stockholm, Malmö och Göteborg.

Tim Rice

Tim Rice har arbetat inom musikvärlden, på teatrar och med film sedan 1965 då han mötte Andrew Lloyd Webber, då även han en kända låtskrivare. Istället för att följa sin ursprungliga plan på att skriva rock- och poplåtar

föll han då för Andrews passion – musikalerna. Deras första samarbete blev föreställningen The Likes of Us, baserad på Dr. Baranardos liv, en viktorsansk filantrop. Tim skrev låttexterna och Andrew musiken. Musikalen blev ingen succé, men det blev de tre nästföljande musikalerna Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat, Jesus Christ Superstar och Evita. Tim har arbetat med flertalet kända kompositörer, såsom Elton John (The Lion King, Aida), Alan Menken (Aladdin, King David, Beauty and the Beast) och nu senast, Stuart Brayson (From Here To Eternity).

Lars Rudolfsson

fick sitt stora publika genombrott 1985 med Pygmalion av G B Shaw på Orienteatern i Stockholm. Under sin tid som chef för Malmö Musik & Teater inleddes ett nära och stadigvarande samarbete med Benny

Andersson och Björn Ulvaeus, som startade med att Rudolfsson 1995 regisserade uruppförandet av Kristina från Duvemåla. Musikalen blev en formidabel succé och betraktas idag som en av Sveriges stora musikskatter. Lars Rudolfsson regisserade också Björn & Bennys första musikal Chess när den återupptogs i en svensk, bearbetad, version i Stockholm 2002. Lars regisserade även Kristina från Duvemåla på Svenska Teatern.

Lars har regisserat ett stort antal klassiska och moderna verk – teater, musikaler, operor – under senare år bl a Kalevala på Stockholms Stadsteater, Bizets Carmen på Santa Fe Opera House i USA, Mozarts Trollflöjten på Opera Hedeland i Danmark och Barbro Lindgrens Vems Lilla Mössa Flyger på Orienteatern. Lars Rudolfsson har fått en rad utmärkelser, däribland H.M. Konungens medalj Litteris et Artibus för ”framstående konstnärliga insatser som regissör och teaterledare”.

Lars Rudolfsson var den första konstnärliga ledaren för Orienteatern, 1983-1993.

I år hade Lars Rudolfsson premiär på Kulturhuset Stockholms stadsteater med Illya där Birthe Wingen spelade huvudrollen.

Anders Eljas

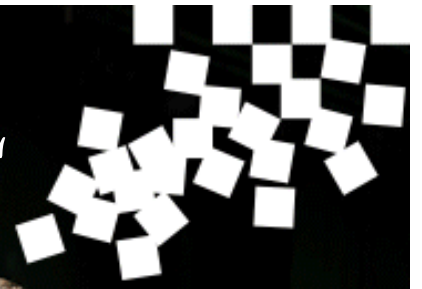
Anders Eljas är utbildad vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.

Han startade sin karriär som klaviaturspelare på turné med Björn Skifs och med ABBA på samtliga av deras världsturnéer som gick till Australien och Europa 1977, USA, Canada och Europa 1979 och Japan 1980.

I början av 80-talet orkestrerade Anders musiken till musikalen Chess och han dirigerade dessutom London Symphony Orchestra vid skivinspelningen och under Europa-turnén 1984. 1987 skrev han musiken till filmatiseringen av Astrid Lindgrens bok Mio min Mio i samarbete med Benny Andersson. Under 90-talet dirigerade Anders bl.a. musicalerna Les Miserables och Guys and Dolls. Den stora utmaningen var Kristina från Duvemåla, Benny Anderssons och Björn Ulvaeus musikal som hade premiär i Malmö 1995, där Anders svarade för orkestreringen samt var musikalisk ledare och dirigent vid uppsättningarna i Malmö, Göteborg och Stockholm. I februari 2002 hade Chess på svenska premiär på Cirkus i Stockholm och även då var Anders musikalisk ledare samt förste dirigent under de tre säsonger som musikalen spelades. Under 2009 var Anders Eljas musikalisk ledare och förste kapellmästare för Mamma Mia! på norska som spelades på Folketeatret i Oslo. Anders har utarbetat en ny orkestrering för Chess på svenska till en version för 13 musiker. Denna version får nu sin världspremiär på en professionell scen på Svenska Teatern i Helsingfors.

MEDVERKANDE

Florence: Maria Ylipää

Anatolij: Alexander Lycke

Freddie: Glenn Edell

Svetlana: Johanna Ström

Molokov: Kristofer Möller

Domaren: Silva Lillrank

Ensemble / Cover Florence: Elisabeth Rustad

Ensemble / Cover Anatolij: Joel Zerpe

Ensemble / Cover Freddie: Johan Hwatz

Ensemble / Cover Svetlana: Lineah Svärd

Ensemble / Danskapten: Peter Pihlström

Ensemble

Joonas Asikainen, Daniela Fogelholm, Joel Forsström,

Minna Kettunen - Enberg, Leo Kirjonen,

Charlotte Mannerstråle, Sofia Mustaniemi, Peter Nyberg,

Ksenia Timoshenko, Marika Westerling och Jussi Ziegler

+ orkester

En musikal om kärlek, passion och gränser

Svenska Teaterns uppsättning av CHESS på svenska är en storslagen musikal om strategi, passion och gränser. I Maria Sids regi flyttas fokus från schackspelet till spelet mellan de verkliga människorna. Vem gör det smartaste draget och hur förändras spelet när kärleken drabbar oss? Finns det överhuvudtaget en vinnare när insatsen är någon vi älskar?

CHESS på svenska bjuder på dramatik, kärlek och farligt spel men framför allt bjuder den på musik i världsklass. Låtar som I mitt hjärtas land (Anthem), Jag vet vad han vill (I Know Him So Well), Inte jag (Someone Else's Story) och Drömmar av glas (You and I) lämnar ingen oberörd.

Musiken till CHESS är skriven av Benny Andersson och Björn Ulvaeus och sångtexterna i originaluppsättningen av Tim Rice.

Sedan premiären av CHESS på svenska i Stockholm 2012 har Anders Eljas (Kristina från Duvemåla) gjort en ny orkestrering, Svenska Teatern är den första professionella teatern i världen att uppföra den. Kostymerna skapas av Teemu Muurimäki, en av Finlands främsta designers. Med Carl Knif som koreograf och Joonas Tikkanen videodesigner kommer vi att få en häftig visuell upplevelse. Rollen som Florence axlas av skådespelerskan och sångerskan Maria Ylipää (Kristina från Duvemåla, Wicked, Evita). Rollen som Anatolij axlas av superbegåvningen Alexander Lycke från Sverige. Glenn Edell tolkar Freddie och det nya stjärnskottet Johanna Ström spelar Svetlana. En av musikalens nya sånger sjunger Molokov som spelas av Kristofer Möller och i denna nya version av Chess på svenska är domaren i schackspelet en kvinna. Hon spelas av Silva Lillrank.

I en kommande artikel för teaterns egen tidning Första Raden ger Tim Rice, upphovsmannen och idéskaparen till Chess, sin egen syn på musikalerna:

"Grejen med Chess är nog att hela musikalerna håller ihop musikaliskt. Det finns inte en stund då jag tänkt tanken att just den här delen är kanske inte så bra. Både Lion King och Evita (Tim Rice libretton) har en del bra sånger, men det finns nog ingen musikal som har en bättre musikalisk helhet än Chess"

Arkivfoto: Anders Hanser, Premium Rockshot

Om sitt samarbete med Björn Ulvaeus och Benny Andersson säger Tim Rice så här:

"Björn och Bennys sätt att skriva musik är briljant, melodiernas uppbyggnad är som gjord för att skriva musikal. De är så talangfulla.

Jag tror att jag var före min tid. Alla tänkte att ABBA bara var en popgrupp, men jag visste att de var långt mer än så. Jag åkte över till Stockholm och vi fann varandra. Det tog dock lite tid innan vi kom igång eftersom vi alla var upptagna med våra egna projekt just då.

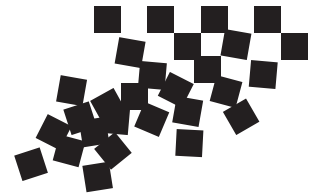
Över en period på två till tre år blev det väl en femtio flygresor till Stockholm.

Vårt samarbete löpte väldigt bra, Björn kom upp med väldigt mycket idéer och strukturer kring handlingen i sångerna. Björn är en grymt begåvad textförfattare. Han fungerade som en naturlig länk mellan mig och Benny, som komponerade fantastisk musik"

Hela intervjun med Tim Rice publiceras i det kommande numret av teatermagasinet Första Raden.

TIDSLINJE FÖR CHESS

- december 1981 Benny Andersson, Björn Ulvaeus och Tim Rice möts för första gången i Stockholm för att diskutera ett möjligt samarbete om en musikal
- november 1982 När ABBA är i London för promotion av deras album The Singles - The First Ten Years, skålar Benny, Björn och Tim för deras gemensamma beslut att skriva en musikal tillsammans. Projektets arbetstitel är Chess, vilket kom att bli den slutgiltiga titeln.
- januari 1983 Benny och Björn påbörjar arbetet med att skriva musiken till Chess. Senare samma månad reser de till Moskva tillsammans med Tim för att hämta inspiration till atmosfären i deras kommande musikal.
- 1 november 1983 Inspelningen av Chess som grammofonskiva börjar på Polar-studion i Stockholm 1984
Slutmixningen av Chessinspelningen är klar.
- 28 september 1984 Chess in Concert-turnén startar på Barbican Centre i London. Turnén fortsätter till Hamburg, Amsterdam och Paris innan den avslutas på Berwaldhallen i Stockholm den 1 november.
- 27 oktober 1984 Chess dubbel-LP ges ut. Den blir listetta i Sverige och når topp-tio i Storbritannien och Väst-tyskland. Säljer två miljon exemplar i världen.
- 5 januari 1985 Singeln I Know Him so Well går in på engelska topplistan och ligger etta fyra veckor i rad.
- 23 februari 1985 Singeln One Night in Bangkok går in på amerikanska Billboard listan i USA, ligger såsmåningom på tredje plats.
- 14 maj 1986 Scenversionen av Chess får urpremiär på Prince Edward Theatre i London. Musikalen går i nästan tre år, med sista föreställning den 8 april 1989.
- 28 april 1988 Chess får Broadway-premiär i USA på Imperial Theatre. Uppsättningen skiljer sig avsevärt från den i London. Succén uteblir och produktionen läggs ner efter endast två månader, men i slutet av året ges ett album ut.
- 3-4 sept. 1989 Chess in Concert-turnén i Sverige startar i Skellefteå, med Björn som Berättaren och Benny på plats i orkestern. Konserten spelas in för televisionen. Enbart i Sverige ges nära 50 konserter under nittioalet.
- 3 februari 1990 Premiär för Chess i Australien, föreställningen spelas på Theatre Royal i Sydney i fyra månader.
- 29 juni 1991 Chess in Concert ges i Sammilsgropen i Leksand i närvaro av Benny, Björn och Tim.
- 19-23 augusti 1994 Chess-konserten spelas in för en dubbel-CD under föreställningarna på Eriksbergshallen i Göteborg, Sverige.
- 23 februari 2002 Chess på svenska har premiär på Cirkus i Stockholm, där den spelas under tre säsonger. En dubbel-CD ges ut senare under året och följs av en DVD 2003, som också visas i SVT.
- 12 och 13 maj 2008 Chess in Concert ges två gånger på Royal Albert Hall i London och ges ut på såväl CD som DVD 2009.
- 2012 Chess på svenska ges under två säsonger med sista föreställningen i maj 2013 på Göteborgs-Operan.
- 2015 Under våren går Chess in Concert på turné Sverige runt, med start på Globen i Stockholm.
- 2017 Chess på svenska ges för första gången i en halvprofessionell och omorkestrerad version på Kristianstads Teater.

Under årens lopp har Chess, såväl som musikal som konsert givits många gånger runt om i världen, och många av sångerna har spelats in.

- våren 2018 Konsertversion av Chess ges i såväl London som Washington
- 8 september 2018 Urpremiär för CHESS på svenska i Anders Eljas omorkestrering på Svenska Teatern i Helsingfors. Samtidigt blir det urpremiär i Finland för musikalen. Regi Maria Sid.

CHESS på svenska saa Suomen kantaesityksen

Svenska Teaternin suurproduktio CHESS på svenska on näyttävä musikaali strategioista, intohimosta ja rajoista. Maria Sidin ohjauksessa painopiste siirtyy shakkipelistä todellisten ihmisten väliseen peliin. Kuka tekee älykkäimmän siirron ja kuinka peli muuttuu, kun rakkaus astuu kuvioihin? Voittaako kukaan silloin, kun panoksena on joku, jota rakastamme?

Musiikin CHESS-musikaaliin on kirjoittanut Benny Andersson ja Björn Ulvaeus. Alkuperäiset englanninkieliset laulujen sanat ovat Tim Ricen käsialaa.

CHESS på svenska sai ensi-iltansa Tukholmassa vuonna 2012. Sen jälkeen Anders Eljas (Kristina från Duvemåla) on tehnyt uuden orkestroinnin, jonka Svenska Teatern nyt yleensä esittää maailman ensimmäisenä ammattiteatterina.

Puvustuksen on luonut Teemu Muurimäki, joka on yksi Suomen huippusuunnittelijoita. Koreografi Carl Knif ja videosuunnittelija Joonas Tikkanen loivat katsojille upean visuaalisen elämyksen. Naispääosassa Florencen roolissa nähdään näyttelijä ja laulaja Maria Ylipää (Kristina från Duvemåla, Wicked, Evita). Miespääosan Anatolijan roolin tekee superlahjakkuus Alexander Lycke Ruotsista. Glenn Edell tulkitsee Fredien roolin, ja uusi lupaus Johanna Ström näyttelee Svetlanaa. Kristofer Möller laulaa yhden musikaalin uusista lauluista Molokovin roolissa. Uudessa CHESS på svenska -versiossa shakkipelin tuomari on nainen, jota näyttelee Silva Lillrank.

Teatterin omassa julkaisussa Första Raden -lehden seuraavassa numerossa CHESSin alkuunpanija ja idean luoja Tim Rice esittää oman näkemyksensä musikaalista:

”CHESSin ydin piilee siinä, että koko musikaali pysyy kasassa musiikillisesti. Se ei sisällä ainuttakaan hetkeä, jolloin joutuisin ajattelemaan, että tämä kohta ei ehkä ole kovin hyvä. Sekä Leijona Kuninkaassa että Evitassa (myöskin Tim Ricen librettoja) on hienoja lauluja, mutta ei ole olemassa yhtään musikaalia, joka olisi musiikillisesti parempi kokonaisuus kuin CHESS”

Benny Andersson, Björn Ulvaeus ja Lars Rudolfsson
Kristina från Duvemåla-lehdistötilaisuudessa 9.12.2009

Kolmikko on kirjoittanut CHESS på svenska Yhteistyöstään Björn Ulvaeuksen ja Benny Anderssonin kanssa Tim Rice sanoo näin:

”Björnin ja Bennyn tapa kirjoittaa musiikkia on nerokas. Melodioiden rakenne on kuin tehty musikaaleja varten. He ovat niin lahjakkaita.

Uskon, että olin aikaani edellä. Kaikki ajattelivat, että ABBA on vain pöpyhtye, mutta minä tiesin, että he olivat paljon enemmän. Matkustin Tukholmaan ja me löysimme toisemme. Kesti kuitenkin jonkin aikaa ennen kuin aloitimme yhteistyön, sillä olimme kaikki varattuja omien projektien kanssa silloin. Kahden, kolmen vuoden aikana lensin hyvinkin viisikymmentä kertaa Tukholmaan.

Yhteistyömme sujui erinomaisesti, Björn keksi lauluisaan valtavasti ideoita ja sommitelmia juonen ympärille. Björn on pirun lahjakas tekstin kirjoittaja. Hän toimi luonnollisena linkkinä minun ja Bennyn välillä, joka taas sävelsi fantastista musiikkia.”

Artikkeli julkaistaan kokonaisuudessaan seuraavassa Första Radenin numerossa.

Tack Kiitos

SILJA LINE

instrumentarium

Aktia

RETTIG

 HOK-ELANTO

 Clear Channel

HBL